

ZPRÁVA O ČINNOSTI VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE PRO JADERNOU ENERGETIKU A ZPRÁVA STÁLÉHO VÝBORU PRO VÝSTAVBU NOVÝCH JADERNÝCH ZDROJŮ PRO VLÁDU ČR ZA ROK 2019.

1. Úvod

Vládní zmocněnec pro jadernou energetiku předkládá zprávu o své činnosti a činnosti Stálého výboru pro výstavbu nových jaderných zdrojů (dále také SVVNJZ) vládě pro informaci na základě čl. 5 odst. 5) statutu SVVNJZ ze dne 18. února 2019.

Tato zpráva je zpracována na základě informací získaných od zástupců Ministerstva průmyslu a obchodu (dále také MPO), výstupů z činnosti jednotlivých pracovních skupin SVVNJZ, Ministerstva dopravy (dále jen MD), Ministerstva pro místní rozvoj, (dále jen MMR), skupiny ČEZ, ČEPS a na základě výstupů z jednání SVVNJZ a expertů nominovaných do týmu Vládního zmocněnce.

2. NEJDŮLEŽITĚJŠÍ KROKY PŘÍPRAVY PROJEKTU NOVÝCH JADERNÝCH ZDROJŮ V ROCE 2019

- ▶ V únoru 2019 byl ustanoven nový Stálý vládní výbor pro výstavbu NJZ pod vedením premiéra.
- ▶ V březnu 2019 se konalo první jednání nového SVVNJZ.
- ▶ Byla určena lokalita nového jaderného zdroje – Dukovany.
- ▶ Byl určen investor – EDU II vlastněný ze 100% ČEZ a. s.
- ▶ V červenci 2019 byl vládou ČR, na základě doporučení SVVNJZ, schválen systém garancí legislativního a regulatorního prostředí pro investora formou Rámcové smlouvy a 4 prováděcích smluv na konkrétní etapy projektu.
- ▶ V srpnu 2019 byl ustanoven tým VZ a vytvořeno zázemí na MPO.
- ▶ V srpnu 2019 bylo dokončeno znění Rámcové smlouvy mezi státem a ČEZ pro přípravu a realizaci NJZ EDU II. Prováděcí smlouva na 1. fázi tohoto projektu byla finalizována na přelomu roku 2019 a 2020.
- ▶ V říjnu a listopadu 2019 byly zahájeny konzultace ve věci pre-notifikace a následné notifikace s EK.
- ▶ V listopadu proběhlo druhé zasedání Stálého vládního výboru, které schválilo zásadní dokumenty stavu přípravy výstavby NJZ a další postup prací. Následně na toto jednání proběhlo několik jednání vlády k dané věci.
- ▶ Vláda schválila novelu zákona 416/Sb. o urychlení výstavby liniových staveb, jejíž součástí jsou i zásadní změny urychlující výstavbu NJZ v Dukovanech. Zákon je nyní projednáván v PS PČR.

- ▶ Na přelomu roku 2019 a 2020 byla dokončena Studie analýzy vývoje energetických bilancí v ČR a střední Evropě včetně Francie do roku 2040 na modelu ENTSO-E. Jde o klíčový dokument pro jednání s EK a možnost zahájení pre-notifikačních jednání. Byl dokončen materiál EY o velkoobchodních cenách elektrické energie s ohledem na formu náhrady odstavených zdrojů z evropského hlediska a s dopadem pro ČR.
- ▶ Investor pokračuje v přípravě výstavby NJZ podle harmonogramu. K nejdůležitějším krokům patří mimo jiné uzavření dodatku smlouvy o připojení s ČEPS v červnu 2019 a zejména vydání kladného stanoviska MŽP k EIA ze srpna 2019.

3. Činnosti SVVNJZ v období leden 2019 – prosinec 2019

Stálý výbor pro výstavbu nových jaderných zdrojů byl ustaven usnesením vlády č. 132/2019 z února 2019, kterým byl změněn název původního Stálého výboru pro jadernou energetiku na Stálý výbor pro výstavbu nových jaderných zdrojů a zároveň schválen jeho nový statut. Stálý výbor pro výstavbu nových jaderných zdrojů v ČR je stálým meziresortním koordinačním a poradním orgánem vlády. SVVNJZ pracuje na úrovni ministrů, předsedou je předseda vlády, místopředsedou je ministr průmyslu a obchodu a výkonným místopředsedou je vládní zmocněnec pro jadernou energetiku. Členy SVVNJZ jsou vysocí zástupci klíčových subjektů odpovědných za rozvoj jaderné energetiky v ČR, zástupci společnosti ČEZ a vždy jeden zástupce každé politické opoziční strany či hnutí zastoupené v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR.

V lednu 2019 byl usnesením vlády 17/2019 odvolán dosavadní vládní zmocněnec pro jadernou energetiku a jmenován nový. Nový vládní zmocněnec představil poprvé základní zásady postupu přípravy výstavby nových jaderných zdrojů (dále jen „NJZ“) v ČR na jednání Hospodářského výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR v únoru 2019.

Vládní zmocněnec zahájil neprodleně činnost, od května 2019 pak i za podpory postupně ustavujícího se nově zřízeného odboru jaderné energetiky MPO.

V roce 2019 se uskutečnila dvě zasedání SVVNJZ, a to 1. zasedání 27. března a 2. zasedání 13. listopadu 2019. Na tato jednání navazovala jednání vlády, která svými usneseními schvalovala závěry jednání SVVNJZ a ukládala úkoly jednotlivým resortům. Jednání SVVNJZ se plně věnovala přípravě výstavby nových jaderných zdrojů a návrhy na konkrétní opatření dalšího postupu. Nosnými otázkami řešenými během těchto jednání byly analýzy vývoje energetické soustavy ČR v dlouhodobém výhledu, harmonogram a podmínky výstavby v lokalitách EDU a ETE, analýza a výběr nejvhodnějšího investorského modelu výstavby nového jaderného zdroje a financování, způsob obchodního zajištění výstavby NJZ, dodavatelský model výstavby, jednání s orgány EK, licenční a povolovací proces a další.

Chronologicky zasedání SVJE a navazující jednání vlády ČR v procesu přípravy a realizace NJZ přinesly tyto nejpodstatnější výsledky a závěry:

- ▶ 27. března na 1. zasedání SVVNJZ byl prezentován stav přípravy výstavby NJZ a podrobně projednán další postup. Jednalo se o témata dlouhodobého rozvoje ES ČR a optimalizace

jednotkových výkonů NJZ; podmínky lokalit ETE a EDU; celkový harmonogram přípravy výstavby NJ; optimální investorský model a financování NJZ; způsob obchodního zajištění výstavby; dodavatelský model výstavby NJZ; jednání s orgány EK; opatření k vyvedení výkonu z NJZ a příprava transportních tras pro dopravu nadrozměrných a těžkých komponent; požadavky a délky povolovacích řízení a možnosti jejich efektivního zkrácení. V rámci agendy jednání bylo zhodnoceno i plnění úkolů zadaných na minulých jednáních Stálého výboru pro jadernou energetiku a usnesení vlády č. 485/2018, které z převážné části nebyly splněny, nebo byly plněny s výrazným zpožděním. Přetrvávající úkoly byly nahrazeny úkoly přijatými na tomto zasedání SVVNJZ.

▶ SVVNJZ přijal usnesení ve všech výše uvedených oblastech, která dávají klíčovými resortům zadání k další přípravě výstavby NJZ a k přeložení materiálů na jednání vlády. SVVNJZ projednal a stanovil úkoly v následujících klíčových oblastech přípravy výstavby NJZ:

- Zpracování konkrétních odpovědí na otázky související s dlouhodobými analýzami rozvoje ES ČR a optimalizací jednotkového výkonu NJZ.
- Soustředit maximální kapacity a potřebné zdroje na přípravu realizace NJZ v lokalitě EDU a to prioritně o výkonu do 1200 MW s možností rozšíření na 2400 MW a činnosti v lokalitě ETE řídit takovým způsobem, aby byla udržována možnost rychlé aktivace v případě potřeby.
- Na základě závěrů analýz investorských modelů a způsobu financování NJZ byla přijata varianta výstavby dceřinými společnostmi ČEZ se zajištěním ze strany státu na základě podmínek smlouvy uzavřené mezi státem a ČEZ. K tomuto bylo uloženo zahájit přípravu smluvního uspořádání včetně detailní smlouvy na I. Etapu projektu. Zároveň bylo uloženo zajistit kvalifikované právní a finančně ekonomické poradenství pro přípravu tohoto smluvního uspořádání mezi státem a investorem a následná jednání s Evropskou komisí,
- Obchodní zajištění – Na základě zpracovaných podkladů a činnosti 4. pracovní skupiny SVJE navrhnout a zajistit další postup obchodního zajištění – způsobu výběru dodavatele NJZ.
- Pokračovat v analýze možných dodavatelských modelů
- Zajistit celkovou přípravu, koordinaci na straně ČR a zahájit jednání s příslušnými DG EK ve věci veřejné podpory v rámci pre-notifikace, s následnou notifikací. K tomuto zajistit kvalifikované právní a finančně ekonomického poradenství.
- Pokračovat v přípravě opatření k vyvedení výkonu z NJZ a přípravě opatření na dopravních trasách pro transport nadrozměrných a těžkých komponent.
- V oblasti licenčního a povolovacího procesu bylo uloženo zpracování komplexní analýzy stávajících problémů a předložení konkrétních návrhů s postupem pro odstranění stávajících rizik.

▶ Ke stávajícím čtyřem pracovním skupinám původního Stálého výboru pro jadernou energetiku, a to:

1. Pracovní skupina pro strategii financování,

2. Legislativně-právní pracovní skupina,
3. Technicko-investiční pracovní skupina a
4. Pracovní skupina pro otázky týkající se bezpečnostních zájmů státu v oblasti jaderné energetiky;

byla dále zřízena

5. Pracovní skupina pro jednání s Evropskou komisí

Zároveň bylo upraveno expertní obsazení jednotlivých pracovních skupin tak, aby více vyhovovalo jejich rozsahu činnosti a stavu přípravy výstavby NJZ.

▶ Usnesením vlády č. 485/2019 ze dne 8.7.2019 byly přijaty závěry SVVNJZ ze dne 27.3.2019, schváleny závěry analýz investorských modelů včetně výše uvedené doporučené varianty „Smlouva“ pro realizaci nových jaderných zdrojů v lokalitě Dukovany, vzaty na vědomí závěry 4. pracovní skupiny týkající se bezpečnostních zájmů státu v oblasti jaderné energetiky a jmenován expertní tým pro potřeby vládního zmocněnce pro jadernou energetiku.

V souladu se závěry 1. jednání SVVNJZ byla tímto usnesením uložena řada konkrétních úkolů zodpovědným ministrům a vládnímu zmocněnci a to:

- Předložit SVVNJZ do 31. prosince 2019 odpovědi na otázky formulované v rámci vyhodnocení Státní energetické koncepce (energetická bilance, optimalizace výkonu nových jaderných zdrojů, vývoj elektroenergetiky v okolních zemích, rizika evropského vývoje elektroenergetiky).
- Soustředit do 31. prosince 2019 maximální personální kapacity a potřebné finanční zdroje na přípravnou fázi realizace nových jaderných zdrojů v lokalitě elektrárna Dukovany, které by měly nahradit stávající výrobní jednotky, prioritně o výkonu do 1200 MW s možností rozšíření na 2400 MW, v této souvislosti řídit činnosti v lokalitě elektrárny Temelín takovým způsobem, aby byla udržována možnost rychlé aktivace v případě potřeby.
- Předložit na příštím zasedání SVVNJZ informaci o plnění harmonogramu a řešení přípravy výstavby nového jaderného zdroje v lokalitě elektrárny Dukovany.
- Zajistit do 31. října 2019 kvalifikované právní a finančně ekonomické poradenství pro přípravu smluvního uspořádání mezi státem a investorem a následná jednání s Evropskou komisí.
- Navrhnout další postup obchodního zajištění výstavby nového jaderného zdroje tak, aby stát mohl v každém okamžiku přípravy a realizace projektu výstavby nových jaderných zdrojů zajišťovat své bezpečnostní zájmy, v termínu do 30. září 2019, a dále informovat SVVNJZ o naplnění úkolu a dalším postupu na příštím zasedání.
- S ohledem na informace o nutnosti zahájení jednání s Evropskou komisí ve věci slučitelnosti veřejné podpory s pravidly EU a způsobu výběru dodavatele, které vzal SVVNJZ zajistit celkovou přípravu a koordinaci na straně ČR a zahájit jednání s příslušnými orgány Evropské komise ve věci slučitelnosti veřejné podpory s pravidly vnitřního trhu EU v rámci pre-notifikace, s následnou notifikací obchodního modelu. Vést a koordinovat jednání

s Evropskou komisí, mj. připravovat jednotné strategie a argumentace vůči Evropské komisi.

- Pokračovat v přípravě opatření k vyvedení výkonu z nového jaderného zdroje a v přípravě opatření na dopravních trasách pro transport nadrozměrných a těžkých komponent, a pravidelně informovat SVVNJZ o postupu těchto činností.
- S ohledem na informace o rizicích povolovacích procesů a souvislostech s rekodifikací stavebního zákona, které vzal Stálý výbor na vědomí komplexně analyzovat stávající problémy, zpracovat zprávu s konkrétními návrhy a postupem pro odstranění rizik stávajícího stavu a informovat Stálý výbor do 31. října 2019. Navrhnout optimální legislativní formu a způsob, jakým bude zajištěna výstavba nových jaderných zdrojů, průběžnou informaci předložit Stálému výboru do 31. října 2019.
- Uplatnit při přípravě návrhu státního rozpočtu na rok 2020 a SDV na léta 2021 a 2022 požadavek na finanční prostředky na zajištění činnosti Stálého výboru a činnosti vládního zmocněnce pro jadernou energetiku a jeho expertního týmu na krytí nákladů spojených s realizací úkolů vyplývajících z Národního akčního plánu rozvoje jaderné energetiky a zohlednit tyto požadavky při přípravě návrhu státního rozpočtu na rok 2020 a SDV na léta 2021 a 2022.
- Naplňovat závěry stálé pracovní skupiny Stálého výboru pro jadernou energetiku pro otázky týkající se bezpečnostních zájmů státu v oblasti jaderné energetiky (viz bod I/2 usnesení) při plnění jejich úkolů.

▶ V srpnu 2019 bylo dokončeno technické a administrativní zázemí pro činnost vládního zmocněnce a jeho expertního týmu.

▶ Na 2. zasedání SVVNJZ dne 13. listopadu byl shrnut celkový stav přípravy projektu výstavby NJZ, stav plnění úkolů zadaných na 1. zasedání SVVNJZ a formulovány následující nové úkoly dalšího postupu:

- V souvislosti s informacemi o postupu, termínech a rizicích povolovacího procesu výstavby NJZ bylo uloženo informovat o dalším postupu povolovacího procesu NJZ EDU II jednání SVVNJZ, zajistit schválení konkrétních legislativních změn navržených v rámci novely zákona 416/2009 o urychlení výstavby liniových staveb a zajistit řešení problematiky vyplývající z aplikace českých zákonných norem na jaderný ostrov NJZ a v návaznosti na další postup rekodifikace a přípravu paragrafového znění nového stavebního zákona zajistit uplatnění předložených návrhů a jejich zapracování do připravované legislativy.
- V souvislosti s předloženou analýzou možných dodavatelských modelů výstavby NJZ EDU II bylo uloženo předložit pro informaci finální návrh dodavatelském modelu na příští jednání SVVNJZ.
- Na základě informace o současném vývoji v oblasti vývoje malých modulárních reaktorů bylo uloženo předložit výsledky analýzy možností v oblasti vývoje malých modulárních reaktorů spolu s návrhem dalšího postupu v rámci přípravy výstavby NJZ na příští jednání SVVNJZ.

- Pro dokončení analýz v oblasti výkonové dostupnosti byly uloženy úkoly týkající se optimalizace výkonů NJZ a rizik evropského vývoje elektroenergetiky při uplatnění principu „národních zájmů“ a zajistit implementaci analýz výkonové dostupnosti do státní energetické politiky, SEK a souvisejících dokumentů včetně přípravy podkladových materiálů a následných jednání s EK ve věci veřejné podpory NJZ v lokalitě EDU.
- Na základě projednání informace o přípravě jednání s EK, byl udělen mandát vládnímu zmocněnci VZ k jednání s EK a uloženo předložit návrh nabídkového řízení na nové výrobní kapacity nízkouhlíkového zdroje základního zatížení na území ČR.
- V souvislosti s informací o přípravě smluvního uspořádání mezi státem a ČEZ, bylo uloženo dokončit prováděcí smlouvu pro 1. fázi projektu NJZ a určit harmonogram a proces schvalování na straně státu a zahájit přípravu podpisu rámcové a prováděcí smlouvy.
- Na základě projednání stavu zajištění kvalifikovaného právního a finančně ekonomického poradenství bylo uloženo urychlené dokončení tohoto úkolu.
- Na základě předložené informace o celkovém plnění harmonogramu přípravy výstavby NJZ, řešení činností na kritické cestě, stavu přípravy vyvedení výkonu z lokalit NJZ a přípravě opatření na transportních trasách pro dopravu bylo uloženo pokračovat v těchto činnostech a pravidelně informovat o postupu.
- Byla projednána situace v oblasti zajištění personálních kapacit a soustředění vysoce kvalifikovaných lidí na projekt NJZ a v souvislosti s již dříve zpracovaným materiálem „ Analýza lidských zdrojů pro povolování nových jaderných zdrojů“ bylo uloženo zajistit jeho aktualizaci a předložit materiál pro jednání SVVNJZ s návrhy opatření.

4. Činnost pracovních skupin SVVNJZ v období leden 2019 – prosinec 2019

- ▶ Pracovní skupina pro strategii financování.
 - V uvedeném období pracovní skupina pro strategii financování dokončila činnosti v oblasti investorských modelů, které pokračovaly již od roku 2018. Výstupy byly předány na jednání 1. SVVNJZ a sloužily pro následné rozhodnutí stálého výboru a vlády ČR.
 - Dále se pracovní skupina zapojila do procesu výběru finančně ekonomického poradce v oblasti formulace odborných požadavků na jeho výběr.
 - Další činnost pracovní skupiny je předpokládána v rámci činnosti finančně ekonomického poradce, jehož úkolem je i odborná argumentace vůči EK při notifikaci na základě jeho zkušeností z projektů v Evropě.
- ▶ Pracovní skupina legislativně-právní.

Základním úkolem pracovní skupiny legislativně právní bylo plnění uložených úkolů 1. a 2. jednáním SVVNJZ, ke kterým patřilo zejména:

- Provedení komplexní analýzy rizik povolovacích procesů a navržení konkrétních opatření pro jejich eliminaci.
- Zohlednění specifických požadavků výstavby NJZ v rámci procesu rekodifikace stavebního práva.
- Prověření možnosti realizace vytvoření speciálního zákona o výstavbě NJZ.
- Navržení a zajištění schválení konkrétních legislativních změn navržených v rámci analýzy aktuálních rizik souvisejících s povolováním jaderných zařízení v rámci novely zákona 416/2009 o urychlení výstavby liniových staveb.
- Řešení problematiky vyplývající z aplikace českých zákonných norem na jaderný ostrov NJZ

▶ Pracovní skupina technicko investiční.

Pracovní skupina pokračovala v řešení dlouhodobých úkolů, ke kterým patří:

- Zpracování a aktualizace celkového harmonogramu přípravy a výstavby NJZ.
- Zajištění podmínek pro vyvedení výkonu z NJZ.
- Příprava opatření na transportních trasách pro dopravu nadrozměrných a těžkých komponent na staveniště NJZ.
- Řešení technických podmínek a omezení pro výstavbu NJZ v lokalitách.
- Zohlednění specifických požadavků výstavby NJZ v rámci procesu rekodifikace stavebního práva.

V průběhu roku 2019 bylo zahájeno plnění dalších úkolů, ke kterým patřilo:

- Analýzy Energetické soustavy ČR v dlouhodobém výhledu, optimalizace výkonu NJZ.
- Implementace nařízení EK 2016/631 do Kodexu Přenosové soustavy ČR.
- Analýza možností a vývoj v oblasti malých modulárních reaktorů.

▶ Pracovní skupina pro jednání s Evropskou komisí.

- Pracovní skupina zahájila činnost po svém ustavení v létě 2019
- Pracovní skupina se zapojila do přípravy prvního jednání s EK v říjnu a listopadu 2019
- Další náplň činnosti pracovní skupiny bude upřesněna po zahájení činnosti finančně ekonomického poradce

5. ZÁVĚR

V průběhu roku 2019 získala příprava výstavby NJZ v ČR novou dynamiku. Práce na projektu NJZ v Dukovanech spočívající v náhradě do budoucna odstavovaných bloků 4 x 500 MW pokračovaly podle harmonogramu prezentovaném v Poslanecké sněmovně v únoru 2019, detailnějším harmonogramu schváleném vládou ČR v červenci loňského roku a v souladu s úkoly stanovenými na jednotlivých jednáních SVVNJZ.

K nejdůležitějším činnostem dalšího postupu přípravy výstavby NJZ v roce 2020 patří následující:

- ▶ Dokončení schvalovacího procesu a uzavření Rámcové smlouvy a Prováděcí smlouvy na I. Fázi projektu mezi státem a investorem - ČEZ.
- ▶ Dokončení procesu zajištění finančně ekonomického a právního poradce státu k jednání s EK a smluvnímu uspořádání stát - ČEZ.
- ▶ Ve spolupráci s finančně ekonomickým a právním poradcem budou připraveny potřebné podkladové materiály k jednání s EK na základě Studie analýzy vývoje energetických bilancí v ČR a střední Evropě včetně Francie do roku 2040 na modelu ENTSO-E, materiálu EY o velkoobchodních cenách el. energie, smluvního uspořádání stát – ČEZ, zákona o přechodu k nízkoemisní energetice v ČR a dalších podkladů.
- ▶ V březnu – dubnu je plánováno zahájení pre-notifikačních jednání s EK za podpory finančně ekonomického a právního poradce.
- ▶ Hlavními úkoly v legislativní oblasti jsou schválení novely zákona č. 416/2009 Sb. řešící i požadavky povolovacího procesu při přípravě výstavby NJZ, dále zajištění dalších požadavků pro povolovací proces výstavby NJZ v rámci připravovaného nového stavebního zákona, řešení problematiky uplatňování závazných norem v jaderném ostrově NJZ a posílení dotčených orgánů státní správy v povolovacím procesu NJZ.
- ▶ Do poloviny roku je plánováno dořešení otázky uplatnění bezpečnostních zájmů státu při přípravě a realizaci projektu NJZ v Dukovanech.
- ▶ Budou pokračovat přípravné práce na přípravě opatření k vyvedení výkonu z NJZ a příprava opatření na transportních trasách pro dopravu nadrozměrných a těžkých komponent.
- ▶ V rámci aktualizace ASEK budou rozpracovány možnosti využití SMR v procesu další výstavby NJZ v ČR, v lokalitě Temelín a jejich další možné využití i v rozvoji teplárenství ve vazbě na útlum hnědouhelných zdrojů.
- ▶ Na straně investora bude mezi jiným pokračováno v povolovacím procesu NJZ EDU II, což představuje zejména dokončení příslušné dokumentace a podání žádosti o povolení k umístění NJZ podle AZ plánované v březnu 2020 a zpracování potřebné dokumentace k žádosti o Územní rozhodnutí podle SZ, včetně zahájení projednávání s dotčenými orgány státní správy.
- ▶ Do konce března 2020 budou dokončeny nezbytné analýzy ve věci možných dodavatelských modelů včetně projednání s potenciálními dodavateli a finální návrh bude předložen na jednání SVVNJZ.
- ▶ V návaznosti na finální řešení dodavatelského modelu investor dokončí poptávkovou dokumentaci pro výběr dodavatele NJZ. Zahájení výběrového řízení je předpokládáno do konce roku 2020, nejpozději však počátkem roku 2021.